

Міністерство культури та інформаційної політики України
Харківська державна академія дизайну і мистецтв

Затверджено Приймальною комісією
Харківська державна академія дизайну і мистецтв
«19» квітня 2024 р., протокол № 3
Голова приймальної комісії
Олександр СОБОЛЕВ

ПРОГРАМА ТВОРЧОГО КОНКУРСУ

для здобуття першого ступеня вищої освіти (бакалавр)
зі спеціальності 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація
галузі знань 02 Культура і мистецтво
освітньо-професійна програма: «Реставрація та експертиза творів мистецтва»
(дenna форма навчання)

Харків 2024

Творчий конкурс для вступу на перший (бакалаврський) рівень вищої освіти за спеціальністю 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» ОПП «Реставрація та експертиза творів мистецтва» передбачає виявлення навичок з композиції, рисунку та живопису абітурієнта. В якості зразків для копіювання надаються світлини живописних робіт (портрети), що були виконані студентами першого курсу ХХПІ (ХДАДМ), 60 – 80 років ХХ ст.

Ключові слова: виконавська майстерність, творчі здібності, художні концепції.

Умови виконання: завдання розраховано на 4 академічних годин, та виконується абітурієнтом протягом одного дня. Під час виконування копії олійного живопису абітурієнт повинен закомпонувати зображення в форматі, (виконати малюнок) та згідно до кольорового рішення та технічного прийому авторського живопису виконати копію з оригіналу. Абітурієнт повинен зробити копію опираючись на особливості технічних прийомів оригіналів. Копія що виконується абітурієнтом може знаходитися на стадії виконання. Формат полотна, на якому повинна бути виконана копія становить 40x50 см. (чи близькі).

Варіанти робіт для копіювання:

1. "Портрет жінки у шарфу".
2. "Портрет чоловіка з вусами".
3. "Портрет дівчини у смугастій кофті".
4. "Портрет гуцула".
5. "Портрет чоловіка у зимовому пальті".
6. "Портрет старої жінки з хусткою".
7. "Портрет старого з бородою у костюмі з краваткою".
8. "Портрет старого з сивою бородою".
9. "Портрет старого з бородою".
10. "Портрет старої жінки".
11. "Портрет жінки у червоному капелюшку".

КРИТЕРІЙ ОЦІНЮВАННЯ

200-бальна шкала	Критерії
190-200	<p>Копія виконана бездоганно як з точки зору загального естетичного сприйняття, так і з точки зору виконання окремих її елементів та деталей.</p> <p>Копію виконано відмінно на високому якісному рівні з відповідним підбором методу і матеріалів, що відповідає повною мірою вимогам поставленої задачі. це найвищий рівень виконання копії академічної роботи, загальної естетичності та майстерності виконання відчувається глибина особистого ставлення та натхненність.</p>
182-189	<ul style="list-style-type: none"> • здобувач вірно виконав підготовчі малюнок; • копію вірно закомпановано в форматі; • при виконанні копії здобувач вірно виконав поетапність ведення роботи; • при виконанні копії вірно підібрано колорит; • вірно підібрана манера формоутворення автора. • відмінно виконана копія, відповідає усім базовим вимогам.
175-181	<ul style="list-style-type: none"> • здобувач добре виконав підготовчі малюнок; • копію вірно закомпановано в форматі; • при виконанні копії здобувач вірно виконав поетапність ведення роботи; • при виконанні копії вірно підібрано колорит; • вірно підібрана манера формоутворення автора; • мають місце невеликі погрішності в композиції і рисунку, незначні недоліки у володінні технікою олійного живопису. • відмінно виконана копія, але мають місце незначні недоліки, які не впливають на загальне позитивне враження від роботи.
154-174	<ul style="list-style-type: none"> • здобувач добре виконав підготовчі малюнок; • копію закомпановано в форматі; • при виконанні копії вірно підібрано колорит; • вірно підібрана манера формоутворення автора; • мають місце погрішності в композиції і рисунку, незначні недоліки у володінні технікою олійного живопису; • дуже добре виконана копія, але мають місце певні недоліки у виконанні окремих елементів, що незначно впливають на схожість виконаної копії з оригіналом присутні незначні помилки в техніці олійного живопису.
131-153	<ul style="list-style-type: none"> • здобувач задовільно виконав підготовчі малюнок; • копію закомпановано в форматі; • при виконанні копії вірно підібрано колорит; • вірно підібрана манера формоутворення автора мають місце погрішності в композиції і рисунку, незначні недоліки у володінні технікою олійного живопису. • добре виконана копія, але мають місце певні недоліки у виконанні окремих елементів, що незначно впливають на схожість виконаної копії з оригіналом присутні незначні помилки в техніці олійного живопису є недоліки в колоріті роботи.

130 та нижче	<ul style="list-style-type: none"> • недостатньо точний малюнок; • задовільне кольорове та тональне рішення; • мають місце погрішності в композиції і рисунку, тоні і кольорі, • недостатня художня майстерність в передачі зображення. • задовільно виконана копія, мають місце недоліки у виконанні окремих елементів композиції, що значно знижують загальне естетичне враження від усього зображення.
-----------------	--

Старший викладач кафедри РЕТМ

Дерев'янко А.Ю.

Софіївка. Гравюра на дереві та розпис. Давній південний схід

Літературні відмінності та недоліки

Літературні відмінності з багатою історією України. Під час виставки відмінно відзначено твори для зачленення Музею народного мистецтва та етнографії України. Картини (1980 р.) 2008, 175 с.

Літературні відмінності з багатою історією України. Під час виставки відмінно відзначено твори для зачленення Музею народного мистецтва та етнографії України. Картини (1980 р.) 2008, 175 с.

Літературні відмінності з багатою історією України. Під час виставки відмінно відзначено твори для зачленення Музею народного мистецтва та етнографії України. Картини (1980 р.) 2008, 175 с.

Літературні відмінності з багатою історією України. Під час виставки відмінно відзначено твори для зачленення Музею народного мистецтва та етнографії України. Картини (1980 р.) 2008, 175 с.

Літературні відмінності з багатою історією України. Під час виставки відмінно відзначено твори для зачленення Музею народного мистецтва та етнографії України. Картини (1980 р.) 2008, 175 с.

Літературні відмінності з багатою історією України. Під час виставки відмінно відзначено твори для зачленення Музею народного мистецтва та етнографії України. Картини (1980 р.) 2008, 175 с.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Lітература українською

1. Жердзіцький В. Живопис. Техніка та технологія. Харків: Колосит, 2006. 327 с. (рос. версія: Жердзицкий В. Живопись. Техника и технология. Харьков: Колорит, 2006. 327 с.)
2. Лоханько В.Є. Художні матеріали і техніка живопису. Харків: Мистецтво, 1938. 187 с.
3. Лоханько Ф.П., Флорова Т.І. Художні Матеріали: Техніка Живопису. Київ: Держ. видавництво образотворчого мистецтва і музичної літератури УРСР, 1960. 142 с.
4. Сланський Б. Техніка живопису та реставрації. Київ: Мистецтво, 2009. 304 с.

Додаткова література українською

5. Відроджені шедеври з музеїних скарбниць України. Каталог виставки з нагоди 70-річча від дня заснування Національного науково-дослідного реставраційного центру України. Київ: ННДРЦУ, 2008. 175 с.
6. Врятовані скарби. Каталог реставрованих ікон XVII – XX ст. з колекції Івано-Франківського краєзнавчого музею. Реставратор Валерій Твердохліб. Львів: Манускрипт-Львів, 2009. 127 с.
7. Крізь патину часу. Відроджене минуле. Каталог виставки відреставрованих творів декоративно-ужиткового мистецтва з музеїних колекцій України. упор. Ірина Муратова. Київ: ННДРЦУ, 2005. 184 с.
8. Проблеми українського термінологічного словникарства в мистецтвознавстві й етнології: науковий збірник пам'яті Миколи Трохименка /ред. д. мист. М.Селівачов. Київ: АНТ, 2002. 264 с.
9. Російсько – український практичний словник реставратора /ред. Н.С.Лозова. Київ: УАІД “РАДА”, 2004. 264 с.
10. Откович В., Скоп П., Откович М. Страсті Христові. Львів: Львівська філія ННДРЦУ, 2007. 34 с.

Література іноземними мовами

11. Auwera J. V. An Old Woman in the Fitzwilliam Museum: Jordaens not Van Dyck. Jordaens Van Dyck Journal: the research publication of the Jordaens Van Dyck panel paitings project. N 2. Amsterdam: University of Amsterdam, Royal Museums of Fine Arts of Belgium, 2021. P. 92 – 97
12. Auwera J. V. Jacques Jordaens and his use of panels: an introduction. Jordaens Van Dyck Journal: the research publication of the Jordaens Van Dyck panel paitings project. N 1. Amsterdam: University of Amsterdam, Royal Museums of Fine Arts of Belgium, 2001. P. 38 – 47.
13. Auwera J. V. Jacques Jordaens, his panels and panel makers: identifications and patterns. Jordaens Van Dyck Journal: the research publication of the Jordaens Van Dyck panel paitings project. N 3. Amsterdam: University of Amsterdam, Royal Museums of Fine Arts of Belgium, 2002. P. 64 – 71.
14. Auwera J. V. Jordaens's re-use and enlargement of panels in light of the studio practices and art theory his day: the example of The Adoration of the Shepherds in Bristol. Jordaens Van Dyck Journal: the research publication of the Jordaens Van Dyck panel paitings project. N 2. Amsterdam: University of Amsterdam, Royal Museums of Fine Arts of Belgium, 2001. P. 70 – 83
15. Bisacca G., De La Fuente J. Consideraciones tecnicas de la construccion y restauracion del soporte de los tres Gracias de Rubens. Las Tres Gracias de Rubens: Estudio tecnico y Restauracion. Madrid: Museo del Prado, 1998. P. 51 – 66.
16. Bredal-Jørgensen J., Filtenborg T., Verhave J., Wadum J. Determining trends and developments in Jordaens' priming technique. Jacob Jordaens - a painter of great distinction / Ein Maler großen Formats (CISA-Cultural and Interdisciplinary Studies in Art 10), Stuttgart: 2012. P. 257 – 287.
17. Christensen A. H., Filtenborg T., Wadum J. Restoration in an Open Workshop. Revealing the Secrets of a 17th Century Masterpiece. – <https://www.leica-microsystems.com/science-lab/restoration-in-an-open-workshop/>
18. Davies J. The Adoration of the Shepherds:now found to have hung in Jordaens's house in Antwerp. Jordaens Van Dyck Journal: the research publication of the Jordaens Van Dyck panel paitings project. N 2. Amsterdam: University of Amsterdam, Royal Museums of Fine Arts of Belgium, 2021. P. 82 – 83
19. Davies J., Moortgat I. Notes on the Panel Makers' Petition of 13 November 1617 with their marks. Jordaens Van Dyck Journal: the research publication of

the Jordaens Van Dyck panel paintings project. N 1. Amsterdam: University of Amsterdam, Royal Museums of Fine Arts of Belgium, 2001. P. 27 – 31.

20. Davila R. Restauracion de la Pintura. Las Tres Gracias de Rubens: Estudio tecnico y Restauracion. Madrid: Museo del Prado, 1998. P. 67 – 75.

21. Decq L., Dubois H., Saverwyns S., Swinnen S., Sanyova J., Christuaens D. The Antwerp Maagdenhuis Washing and Anointing of the Body of Christ. Jordaens's Complex Modifications of His Own Work. Genesis and Conservation. Reframing Jordanens: Pictor doctus – Techniken – Werkstattpraxis. Pictor doctus – Techniques – Workshop practice. Petersberg: Michael Imhof Verlag, 2018. PP. 119 – 131

22. Dohe S. Die Pluripotente Zeichnung – Anstückungen in der Kompositionspraxis von Jacques Jordaens. Reframing Jordanens: Pictor doctus – Techniken – Werkstattpraxis. Pictor doctus – Techniques – Workshop practice. Petersberg: Michael Imhof Verlag, 2018. PP. 194 – 211

23. Doherty T., Leonard M., Wadum J. Brueghel and Rubens at Work: Technique and the Practice of Collaboration. Rubens and Brueghel: A Working Friendship has been organized by the J. Paul Getty Museum and the Royal Picture Gallery Mauritshuis. Los Angeles: J. Paul Getty Trust, 2006. P. 215 – 251.

24. Ehrenforth C. Das Kasseler Bohnenfest – Neueste Erkenntnisse Zur Werkgenese und Restaurierungsgechichte. Reframing Jordanens: Pictor doctus – Techniken – Werkstattpraxis. Pictor doctus – Techniques – Workshop practice. Petersberg: Michael Imhof Verlag, 2018. PP. 258 – 272

25. Filtenborg T., Hendrikman L., Noldus B., Ohrt K., De la Fuente Pedersen E., Schlotter A., Verhave J. H., Wadum J. Jordaens. The Making of a Masterpiece. Copenhagen: Statens Museum for Kunst, 2008, 120 p.

26. Garrido C. Materiales y tecnica. Las Tres Gracias de Rubens: Estudio tecnico y Restauracion. Madrid: Museo del Prado, 1998. P.37 – 50.

27. Glanville H. Varnish, Grounds, Viewing Distance, and Lighting: Some Notes on Seventeenth-Century Italian Painting Technique. Historical Painting Techniques, Materials, and Studio Practice. Leiden: Art History Institute of the University of Leiden: 2005. S. 11 – 19

28. Harmssen A. Meisterhaft in der Veränderung – Jordaens in der Gemäldegalerie Alte Meister in Kassel Reframing Jordanens: Pictor doctus – Techniken – Werkstattpraxis. Pictor doctus – Techniques – Workshop practice. Petersberg: Michael Imhof Verlag, 2018. PP. 144 – 160

29. Hartwieg B. Formatveränderungen an Holztafelbildern von Rubens – Beobachtungen an den Beständen der Berliner Gemäldegalerie. Reframing Jordanens: Pictor doctus – Techniken – Werkstattpraxis. Pictor doctus – Techniques – Workshop practice. Petersberg: Michael Imhof Verlag, 2018. PP. 273 – 292
30. Held J. Nachträglich Veränderte Kompositionen bei Jacob Jordaens. Revue Belge D'Archeologie et D'Histoire de L'Art Belgisch Tijdschrift Voor Oudheidkunde en Kunstgeschiedenis, III. 1933. P. 214 – 223.
31. Johnson D.H. Construction of Canvas Supports for Jordaens's Paintings Suggested by Thread Count Analysis. Reframing Jordanens: Pictor doctus – Techniken – Werkstattpraxis. Pictor doctus – Techniques – Workshop practice. Petersberg: Michael Imhof Verlag, 2018. PP. 132 – 143
32. Jordaens Van Dyck Journal: the research publication of the Jordaens Van Dyck panel paitings project. N1. Amsterdam: University of Amsterdam, Royal Museums of Fine Arts of Belgium, 2001.
33. Jordaens Van Dyck Journal: the research publication of the Jordaens Van Dyck panel paitings project. N2. Amsterdam: University of Amsterdam, Royal Museums of Fine Arts of Belgium, 2021.
34. Jordaens Van Dyck Journal: the research publication of the Jordaens Van Dyck panel paitings project. N3. Amsterdam: University of Amsterdam, Royal Museums of Fine Arts of Belgium, 2002.
35. Keith L. The Rubens Studio and the Drunken Silenus supported by Satyrs. National Gallery Technical Bulletin: Painting in Antwerp and London: Rubens and Van Dyck. Vol. 20. London: National Gallery, 1999. P. 96 – 104.
36. Kirby J. The Painter's Trade in the Seventeenth Century: Theory and Practice. National Gallery Technical Bulletin: Painting in Antwerp and London: Rubens and Van Dyck. Vol. 20. London: National Gallery, 1999. P. 5 – 49.
37. Kollmann A., Tasch E. Becoming Rubens? Becoming a panel painting! Die Entstehung der elf Imperatorenbildnisse. Becoming Famous Peter Paul Rubens. Stuttgart: Staatsgalerie Stuttgart, Sandstein Verlag, 2021. PP. 77 – 97.
38. Kollmann A., Tasch E. Drei Genueserinnen unter der Lupe – Rubens' Damenbildnisse der Staatsgalerie Stuttgart und Kunsthalle Karlsruhe. Becoming Famous Peter Paul Rubens. Stuttgart: Staatsgalerie Stuttgart, Sandstein Verlag, 2021. PP. 167 – 179.
39. Krämer T. Leinwand und Grundierung im Röntgenbild – eine kunsttechnologische Untersuchung von Vier Gemälden Jordaens' und seiner werkstatt

aus der Kasseler Gemäldegallerie Alte Meister. Reframing Jordanens: Pictor doctus – Techniken – Werkstattpraxis. Pictor doctus – Techniques – Workshop practice. Petersberg: Michael Imhof Verlag, 2018. PP. 169 – 191

40. Lange J. Two Versions of the Satyr and Peasant in Kassel. New Insights into Jordaens's Workshop Practice and New Questions. Reframing Jordanens: Pictor doctus – Techniken – Werkstattpraxis. Pictor doctus – Techniques – Workshop practice. Petersberg: Michael Imhof Verlag, 2018. PP. 230 – 245

41. Las Tres Gracias de Rubens: Estudio tecnico y Restauracion. Madrid: Museo del Prado, 1998. 79 p.

42. Losos L. Die Technik der Malerei. Praha: Artia Verlag, 1988. 191 p.

43. Mateu S. Seventeenth-century Antwerp panels in context. Jordaens Van Dyck Journal: the research publication of the Jordaens Van Dyck panel paintings project. N 1. Amsterdam: University of Amsterdam, Royal Museums of Fine Arts of Belgium, 2001. P. 20 – 25.

44. Mobrmann I, Kammer M. Kunsttechnologische Auswertung von Röntgenbildern – Elf Gemälde von Jacques Jordaens und Seiner Werkstatt aus der sammlung der Museumland Scharf Hessen Kassel. Reframing Jordanens: Pictor doctus – Techniken – Werkstattpraxis. Pictor doctus – Techniques – Workshop practice. Petersberg: Michael Imhof Verlag, 2018. PP. 161 – 168

45. Reframing Jordanens: Pictor doctus – Techniken – Werkstattpraxis. Pictor doctus – Techniques – Workshop practice. Petersberg: Michael Imhof Verlag, 2018. 335 p.

46. פינט פון אלט האן פון אנטיקויטי צו די סוף פון די. וו.אלירורוי יונ-אליעס בעו. מאסקווע. יארהונדערט 19. פון אלט האן פון אנטיקויטי צו די סוף פון די. וו.אלירורוי יונ-אליעס בעו. מאסקווע. יארהונדערט 2000. 160 p.

47. Roy A. Rubens's "Pease and War" National Gallery Technical Bulletin: Painting in Antwerp and London: Rubens and Van Dyck. Vol. 20. London: National Gallery, 1999. P. 89 – 95.

48. Roy A. The National Gallery Van Dycks: Technique and Development. National Gallery Technical Bulletin: Painting in Antwerp and London: Rubens and Van Dyck. Vol. 20. London: National Gallery, 1999. P. 50 – 83.

49. Schmiedlechne P. Modi Operandi in Rubens's Workshop. A Study on the Creative Process and Studio Practice. Stuttgart: Staatlichen Akademie der Bildenden Künste, 2021. 199 s.

50. Van Hout N., Balis A. Rubens Unveiled: Notes on the Painting Technique. Antwerp: Ludion, Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerp, 2012. 176 p.
51. Verhave J. Jordaens at Work, Layer upon Layer. Jordaens: The Making of a Masterpiece. Copenhagen: Statens Museum for Kunst, 2008. P. 69-92.
52. Verhave J. The Amsterdam Painting – A Puzzle in Itself. Jordaens: The Making of a Masterpiece. Copenhagen: Statens Museum for Kunst, 2008. P. 93-96.
53. Wadum J. Ich bin am fleißigsten,wenn Sie mich nichts tun sehen. Überlegungen zur Maltechnik von Peter Paul Rubens. Becoming Famous Peter Paul Rubens. Stuttgart: Staatsgalerie Stuttgart, Sandstein Verlag, 2021. 344 p.
54. White R. Van Dyck's Paint Medium. National Gallery Technical Bulletin: Painting in Antwerp and London: Rubens and Van Dyck. Vol. 20. London: National Gallery, 1999. P. 84 – 88.